

מסורת הש"ס

א) שנת קי' ושי"ג.
ב) חמשה עשר נכנסת
רפ"ט: א) (לפני ע"ג).
ד) ושי"ג.

חורה אור השלם

ו. והמקור שב מנת
היותן אל בית משתה
היו והיו נפל על השתה
אשר אהרן עלה ראמו
המקור הגם לכבוש את
המקור עמי בבית הקבר
יבא מפי המקור ופי דתן
חפ: אהרן ה' ח

הנהרות הב"ה

א) רש"ם ד"ה מפסיקין
וסי עד שמעון ל"י יהודה
כ"ל ותיבא חפ"ט נחמק:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה כבלל. הרי"ק
ספרי"ט אין מפסיקין
וכי רב"ע ש"ד ר"י א"א
לחפ"ט. ק"ה ל"י א"א
ר"י אמר דאין מפסיקין
אפי' את שמעון להחמיל
אמר קודם קידוש תמיד
אין מפסיקין וי"ט:

רבינו הגנאל

ושלחנו טורחין ואוקמה
רב הונא למתני רבי יוסי.
דבערב הפסח כהן חירובא
דבערב אפי' למיכל מן
המנחה ולמעלה. ומדה
ליה לרבי יהודה בערב
הפסח. והא דאמר ר' יוסי
יוחנן הלכה כרבי יהודה
בערב הפסח והלכה כרבי
יוסי בעשרי שבתות ובעשרי
ימים טובים. אוקמה
להפסקה. והניא מפסיקין
לשבת. ועוקרין את השולחן
ומכריזין ברכת
המוון. דברי רבי יהודה.
רבי יוסי אומר אין
מפסיקין. אלא גומרין
סעודתן ומכריזין ברכת
המוון ואתר כן מקדישין.
ומעשה ברכת גמליאל ור'
יוסי ור' יהודה שהיו
סוביין בעכו וכו' עד לא
זוו פסח עד שקבעו הלכה
כרבי יוסי. אמר ר' יהודה
אמר שמואל אין הלכה לא
כרבי יהודה ולא כרבי יוסי
אלא פורס מפה ומקדש.

ערכי פסחים פרק עשירי פסחים

ק.

עין משפט
נר מצוה

א ו א מ"י פכ"ט מהלכות
שנת הלכה י' סג
עשין כט טושי"ע א"ח
סימן רפ"א ע"ד:

דילמא משבשתא היא. וברייתא קמייתא דקמי מן המנחה ולמעלה
היא עיקר משום דלדידיה אחיא ממני ככולי עלמא:
ה"ג והאמר ר' ירמיה א"ר יוחנן ואיתיבא רבי אבהו א"ר יוסי בר ר'
חנינא. ולא גרס רבי יוחנן א"ר אבהו דרבי תלמידיה דר' יוחנן הוה:
מבבב דלפניו בהפסקה ברהניא.

דילמא משבשתא היא א"ל מרימר ואיתיבא
רב יימר אלא איקלעי לפירקה דרב פנחס
כריה דרב אמי וקם תנא ותני קמיה וקיבלה
מיניה א' הכי קשיא אלא מהוורתא כדרב
הונא ולרב הונא מי ניהא והאמר רבי
ירמיה א"ר יוחנן ואיתיבא א"ר אבהו א"ר
יוסי בר רבי חנינא הלכה כר' יהודה בערב
הפסח והלכה כר' יוסי בע"ש הלכה כר'
יהודה בערב הפסח כמבבב דלפניו רבי יוסי
בתיובתיה לא הלכה מבבב דלפניו בהפסקה
דתניא מפסיקין לשבתות דברי רבי יהודה
רבי יוסי אומר אין מפסיקין ומעשה ברשב"ג

[ורבי יהודה] ורבי יוסי שהיו מסובין בעכו
וקדש עליהם היום א"ל רשב"ג לרבי יוסי
כרבי רצונך נפסיק וניחוש לדברי יהודה
הבירנו אמר לו בכל יום ויום אתה מחבב
דבריי לפני רבי יהודה ועכשיו אתה מחבב
דברי רבי יהודה בפני י'הגם לכבוש את
המלכה עמי בבית א"ל א"כ לא נפסיק שמא
יראו התלמידים ויקבעו הלכה לדורות אמרו
לא זוו משם עד שקבעו הלכה כר' יוסי:
אמר רב יהודה אמר שמואל אין הלכה לא כר'
יהודה ולא כר' יוסי אלא פורס מפה ומקדש
איני והא אמר רבי החליפא בר אבדימי
אמר שמואל כשם שמפסיקין לקידוש
כך

במקום עקירת שולחן לרבי יהודה: ר"ב יוסי אומר אין מפסיקין.
וגומר כל הסעודה ומכריז ברכת המון ואח"כ מקדש כדמובא בברייתא
דלקמן (דף ק"ג) משמע דאין לרין לעשות סעודה לשם שבת דלא לרין
מה לו להמתין יפסיק מיד ואח"כ יעשו קידוש בלא סעודה הלא
אין קידוש אלא במקום סעודה וי"ל דתשיב קידוש במקום סעודה הלא
שמד אחר הסעודה עושה קידוש ואותה סעודה עולה לו לסעודה
שבת כדמובא בתוספתא דקמי במילתיה דרבי יוסי ומוכרי של שבת
בברכת המון ומיהו קשה לר' יוסי איך יעשו ד' כוסות כיון שלא יקדשו
אלא אחר ברכת המון ולא יעשו סעודה אחרת וי"ל דיעשו ד' כוסות
שלא כסדר הרגילין לעשות כוס ברכת המון תחלה ואחריו כוס של
קידוש וירקוח ואחריו כוס שלישי למה נשתנה ואחריו מרור ועל כוס
רביעי הלל: אין מפסיקין. בהחמיל בהיתר איירי דבהחמיל
באיסור מודה ר' יוסי דמפסיקין ולרבי יהודה נמי דמפסיקין היינו
כשכבר קידש היום כדמובא בעובדא דמייתי דקמי וקידש עליהן היום
אבל הגיע שעת מנחה אין מפסיקין והלכה כרבי יוסי ובערבי שבתות
וי"ט אפי' להחמיל שרי כר' יוסי דרבי יהודה ור' יוסי הלכה כר' יוסי
אפי' בהיתר מפסיקין בברכת המון דבהא פסקין כר' יהודה ומורי
רבינו יחיאל אומר מדפסיק כר' יוסי בהפסקה כההו עובדא מכלל
דלכתחלה לא קי"ל כוותיה ועוד כמב בה"ג דבע"ש אין להחמיל לאכול
מן המנחה ולמעלה דאפי' ר' יוסי לא קאמר אלא דלא יפסיק אבל
לאחמולי לא וע"כ ה"פ דלא קי"ל כרבי יוסי אלא להפסקה אבל לא
להחמיל: שהיו סובין והתירו בהיתר שהרי רבי יהודה היה
שם. ה"ג בתוספתא אמר לו א"כ לא נפסיק וה"פ אין כיון שמתים לא
נפסיק שמא יראו התלמידים: אלא פורס מפה ומקדש. פי' רשב"ס
דאית ליה לשמואל דהלכה כר' יוסי אלא שבת להחמיר על דבריו שלא
לגומר סעודה קודם קידוש דאי לא תימנה היי שמואל דאמר כמאן
דברייתא דקמי פורס מפה ומקדש לא מיירי בהפסקה אפילו אלא
בבא להחמיל לאכול ובהגם דחק דשמואל סבר בהפסקה דהיי איתא
בירושלמי רב יהודה נשם שמואל זו דברי ר' יהודה ור' יוסי אבל
חכמים אומרים פורס מפה ומקדש ורין לקדק כמאן הלכה דאפי'
דאמר ר' יוחנן לעיל הלכה כר' יוסי ובמי שהוציאו (ס' ד' מ: מ) משמע
דהלכה כר' יוחנן לגבי שמואל איכא חד לישנא דלא א"ר יוחנן ורב נמי
סבר לקמן (דף ק"ה) כשמואל וקאמר שבת קבעה נפשה ואפי' ג' סופרים

משבשתא היא. והכי איבעי ליה למיתני מני' שעות ומחלה ואליך:
וקא פנא קמי'. לך מתניחא הכי מני' שעות ולמעלה אלא מתרלתא
היא: אלא מהוורתא כרב הונא. ומן המנחה דקמי מתינתא קמייתא
סמוך למנחה קאמר: הלכא מכלל דלפניו להפסקה. הא דא"ר ירמיה
הלך כר' יהודה בערב הפסח דמשמע
דלפניו נמי רבי יוסי בערב הפסח
להפסקה הוא דלפניו דלא התחיל לאכול
אף בערב הפסח אינו מפסיק אבל
להחמיל מודה ר' יוסי דאסור ומתניחא
בהחמלה לרבי יוסי אינטרין דקמשמע
מן דמודה רבי יוסי בערב הפסח דאין
לתחילין: דנייא. דבהפסקה נמי
פלגי: אין הלכה כרבי יהודה. דאמר
מפסיקין דמשמע עקירת שולחן: ולא
כרבי יוסי. דאמר אין מפסיקין כלל:
אלא פורס מפה. על השולחן ומקדש
היום וחזר ואוכל:

רשב"ס

דילמא משבשתא היא. דה"ל למיתני מני'
שעות ומחלה ולמעלה א"ג מן המנחה
ולמעלה דתניא כההיא קמייתא: אמר
מרימר. לאו משבשתא היא: אלא
קשיא. הך ברייתא בתיבתא דקמי'
מני' ולמעלה אלא סמוך למנחה נמי
קאסרי רבי יהודה בערבי שבתות
ויו"ט ויכא לאוקומי השתא ממיתין
כרבי יהודה דמני' שגא ערבי פסחים
דנגט כהו סמוך למנחה טפי משבתות
ויו"ט: אלא מהוורתא כרב הונא. דלרבי
יוסי אינטרין ומן המנחה דקמי הך
ברייתא סמוך למנחה קאמר: מכלל
דלפניו רבי יוסי כפרווייטו. אפי' בערב
הפסח והיי מוקי למתני' כר' יוסי:
מכלל דלפניו להפסקה. הא דא"ר

ירמיה הלכה כרבי יהודה בערב הפסח דמשמע דפלגי נמי רבי יוסי
בע"פ להפסקה הוא דלפניו דלא התחיל לאכול אף בע"פ אינו מפסיק
אבל להחמיל מודה ר' יוסי דאסור ומתני' בהחמלה ולר' יוסי אינטרין
דקמי' דמודי ר' יוסי בערב הפסח דאין מתחילין: דנייא. דבהפסקה נמי
קאסרי רבי יהודה בערב הפסח דהיתר קודם המנחה והיה
אוכל והולך עד שמתקן (אפי' לר' יהודה מפסיק סעודתו מיד כשיחשך
ומקדש היום: וקדש עליהן. שהשיך: ה"ג בתוספתא דברכות אמר
אמר לו כלל יוס אפה מהכח דכרי לפני יהודה ועכשיו אפה מהכח
דכרי יהודה כפי הגם לכבוש אס כביא אמר לו א"כ לא
נפסיק שמא יראו כו'. כרבי. כך קראו רשב"ג לר' יוסי כר' חלפתא
כלומה גדול דדור: הגם לכבוש. כלומ' כפי אתה מתישני: אמר לו רשב"ג
א"כ לא נפסיק כו'. שמעיין מהכא דבערבי פסחים אסור לאכול מסוף
ט' שעות ולמעלה כסתם מתני' אבל בערבי שבתות ויו"ט מותר לאכול
מן המנחה ולמעלה דהא סתם לן תנא דמתני' כרבי יוסי מדנגט ערבי
פסחים מכלל דשאר י"ט שרי וקי"ל נמי (שייבין ד' מ: מ) הלכה כר' יוסי
מתכירו דר' יוסי אפי' להחמיל ולאכול אחר ט' שרי כהדיא לקמן (ע"ג)
בשמעתין דאמר אלא הא דתניא ושיון שמתחילין אימת אי בע"ש הא פליג
ר' יהודה ומיהו לענין הפסקה אין הלכה כר' יוסי בערבי פסחים אלא
כר' יהודה שאם התחיל לאכול קודם ט' וגמשיך איחלתו עד שהשיכה
לרין לעקור את השולחן מיד כשיחשך ולהחירו לשם פסח ובשבתות
וכי"ט לא יפסיק אלא פורס מפה ומקדש ואח"כ גומר סעודתו: לא כר'
יהודה. דאמר מפסיקין דמשמע עקירת שולחן: ולא כר' יוסי. דאמר א"כ
להפסיק כלל אלא יגמור סעודתו אפי' משתיכה ויכרי כהמ"ו ואח"כ
מביא לו כוס שני לקידוש היום כדמניא לקמן בשמעתין אלא פורס מפה
על המאכל כדון כל שבתות השנה שהביאו לחם על השולחן קודם קידוש
כדמני' לקמן) א"כ משום סילוק פתורה ואח"כ אומר קידוש היום על הכוס
וחזר ואוכל וגומר סעודתו. ונראה בעיני דק"ל לשמואל דהלכה כרבי יוסי
דקמי בברייתא שקבעו הלכה כההיא אפי' משתיכה ויכרי כהמ"ו ואח"כ
מביא לו כוס שני לקידוש היום כדמניא לקמן בשמעתין אלא פורס מפה
על המאכל כדון כל שבתות השנה שהביאו לחם על השולחן קודם קידוש
וחזר ואוכל וגומר סעודתו. ונראה בעיני דק"ל לשמואל דהלכה כרבי יוסי
דלמתי' שמואל דאמ' כמאן דהא בריית' דקמי פורס מפה ומקדש לא קאי
אהפסקה אפילו כלל אלא בבא לקדש עתה ולאכול בשבת כהחמלה מיירי:
כך

סבר לקמן (דף ק"ה) כשמואל וקאמר שבת קבעה נפשה ואפי' ג' סופרים